

Záznam

ze zasedání 150. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
konané dne 16. září 2019 na Úřadu vlády

Program:

1. Materiály k projednání

1.1 Návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2020

1.2 Zpráva o plnění opatření v boji proti suchu a k zadržování vody v krajině, Změna systému financování státních podniků Povodí – bod stažen

1.3 Stav čerpání prostředků z fondů EU a příprava nového programového období

2. Různé

Přílohy:

- Návrhy usnesení SP ČR k materiálům 150. PS RHSD ČR
- Stanovisko KZPS ČR k podkladovým materiálům

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil předseda vlády a předseda RHSD ČR Ing. Andrej Babiš (dále jen „předsedající“), který v úvodu přivítal účastníky a stručně představil program jednání s tím, že na základě žádosti ministra zemědělství je z programu stažen bod 1.2 „Zpráva o plnění opatření v boji proti suchu a k zadržování vody v krajině, Změna systému financování státních podniků Povodí“. Předsednictvo RHSD ČR rozhodlo o dodatečném zařazení bodů 1.4 „Vládní návrh dohody RHSD ČR ve smyslu § 320a zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, pro rok 2020“ a 1.5 „Odvolání a jmenování vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku“.

Bod 1.1 Návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2020

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí JUDr. Alena Schillerová, Ph.D. uvedla, že návrh státního rozpočtu na rok 2020 vychází z makroekonomického scénáře a predikce příjmů posouzených Výborem pro rozpočtové prognózy v srpnu tohoto roku. Vzhledem k rizikům ve vnějším prostředí a přetrvávající nerovnováze na trhu práce by výkon ekonomiky měl v roce 2020 mírně zpomalit na 2,2 %, přičemž růst by měl být tažen především domácí poptávkou. Tento makroekonomický kontext je postaven na předpokladu odchodu Velké Británie z EU s dohodou, která by nenarušila volný pohyb zboží a služeb, a na předpokladu urovnání eskalujících obchodních vztahů. Dále se věnovala konkrétním parametrům návrhu, kdy příjmy meziročně vzrostou o bezmála 113 mld. Kč, deficit je navržen na 40 mld. Kč a je tak ve stejné výši, jako v letošním roce. Detailněji následně představila rozpočty jednotlivých rozpočtových kapitol a konstatovala, že návrh vytváří předpoklady pro realizaci vhodných politik, které přispějí ke zvýšení produktivity a posunu potenciálu ČR. Současně návrh podporuje prvky inkluzivního růstu. Prezident SP ČR Ing. Jaroslav Hanák upozornil na klesající odhad růstu HDP, přičemž k dalšímu poklesu mohou přispět četné negativní vnější vlivy. Návrh rozpočtu vychází z priorit vlády, v rozporu s nimi je však zavedení digitální daně, respektive výše této daně, jež patří k nejvyšším v rámci EU. V prioritní oblasti vzdělávání by navržené zvýšení platů pedagogických pracovníků mělo dosáhnout dohodnuté výše 15 %, měla by být připravena reforma školství reflektující potřebu digitálního vzdělávání a spolupráci škol se zaměstnavateli. Z dalších prioritních oblastí ocenil akcent návrhu na výzkum, vývoj a inovace a výstavbu dopravní infrastruktury, těmto oblastem je nutné věnovat pozornost i ve střednědobém výhledu po roce 2020. V zájmu urychlení nejen dopravní výstavby by vláda měla bezodkladně přijmout novelu stavebního zákona, v této

souvislosti požádal předsedu vlády o osobní dohled nad tímto úkolem. V dalším období bude také vzhledem k poklesu tempa růstu ekonomiky zásadní podpora exportu a stabilizace příslušných proexportních organizací.

Předseda ČMKOS Josef Středula poděkoval za transparentní proces přípravy návrhu a upozornil na možné dodatečné zdroje rozpočtu v případě vyššího růstu HDP, jak vyplývá z predikcí odborů. Rozpočet v navržené podobě se nezabývá zvýšením částek životního a existenčního minima, jež přitom nebyly valorizovány od roku 2012. Je nezbytné ocenit intenzivní jednání o růstu platů zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve shodě s delegací zaměstnavatelů však i odbory požadují vyšší růst u pedagogických pracovníků tak, aby zvýšení směřovalo především do tarifní složky platu. Klíčové je i navýšení rozpočtu Ministerstva kultury, bez něhož může v kultuře dojít ke kritické situaci. Problém představuje situace ve zdravotnictví, kde vzhledem k již uzavřené dohodě s poskytovateli péče není zaručen adekvátní nárůst příjmů ve vztahu k růstu platů státních zaměstnanců. Celkově představuje rozpočet kvalitní podpůrný nástroj k udržení aktuálního ekonomického růstu, ale v zájmu přípravy na budoucnost ekonomiky by bylo vhodné více se zaměřit na podporu malých a středních podniků. K řešení je rovněž problematika finančních prostředků pro vysoké školy a překonání existujících rozdílů v odměňování.

Prezident KZPS ČR Jan Wiesner upozornil zejména na problém s doplatkem organizací zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením. Dle dohody učiněné při projednání návrhu na zvýšení minimální mzdy pro letošní rok měl být tento doplatek stanoven již od 1. ledna 2019, ale návrh byl zatím v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR projednán jen v prvním čtení. Zaměstnavatelé by potřebovali, aby byl legislativní proces urychleně dokončen, byl přijat již připravený pozměňovací návrh a prostředky na doplatky byly v rozpočtu MPSV pro rok 2020 i pro další roky. V kapitole Ministerstva zemědělství je třeba uvolnit více prostředků pro vodní a lesní hospodářství a na podpůrné programy v zemědělství. V rozpočtu Ministerstva kultury požaduje KZPS ČR navýšení kapitoly na živé umění o částku, o níž byl návrh snížen oproti roku 2019. Závěrem uvedl, že jakkoli lze chápat důvody plošného zvýšení platů zaměstnanců ve veřejných službách a správě, nezaručuje tento přístup diferencované odměňování v závislosti na pracovním výkonu.

Viceprezident KZPS ČR Ing. Martin Pýcha přivítal dohodnuté navýšení prostředků rozpočtové kapitoly Ministerstva zemědělství, nicméně stávající návrh stále neodpovídá prioritám zejména v oblasti vodního hospodářství. Při zmiňovaném akcentu na výzkum, vývoj a inovace nelze zapomínat na financování výzkumu v sektoru zemědělství. Vláda by se měla aktivněji zabývat i řešením situace v souvislosti s přemnožením hraboše.

Předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče Bc. Dagmar Žitníková požádala o zapracování plánu vývoje plateb za tzv. státní pojištěnce do střednědobého výhledu na příští roky. Odbory opakovaně navrhuje stanovení výpočtu plateb obdobně, jako je stanoven u osob bez zdanitelných příjmů. Stávající návrh úhradové vyhlášky pro příští rok umožňuje růst příjmů zaměstnanců ve zdravotnictví maximálně o 2,5 %, což je vzhledem k dohodnutému růstu v ostatních sektorech naprosto nedostatečné. I nadále je třeba řešit objem prostředků určených pro hygienickou službu. Připravený rozpočet určený na sociální služby dostatečně nezohledňuje avizované zvýšení platů a bylo by třeba jej navýšit alespoň o 2 mld. Kč.

Předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství Mgr. František Dobšík ocenil úsilí vlády při řešení léta zanedbávané rozpočtové kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, upozornil ale, že deklarované zvýšení platů pedagogických i nepedagogických pracovníků se v roce 2019 neprojevovalo v plné výši na skutečných příjmech zaměstnanců ve školství a ty tak nerostly výrazně více, než příjmy ostatních zaměstnanců. Zejména ve srovnání platů vysokoškolsky vzdělaných pedagogů s ostatními vysokoškolsky vzdělanými zaměstnanci vychází ČR jako nejhorší v EU. Proto by se měla dynamika platů ve školství zvýšit s cílem zvýšit atraktivitu povolání učitele.

Prezident Agrární komory ČR Ing. Zdeněk Jandajsek, CSc. uvedl, že otázku minimální mzdy není aktuálně třeba řešit, protože mzdy rostou vzhledem k poptávce po zaměstnancích samy. Problematiku školství není možné zúžit na otázku odměňování, ale musí jí být věnována komplexní pozornost i vzhledem k nutným změnám ve struktuře studovaných oborů a připravenosti žáků ke studiu.

Ministr kultury PhDr. Lubomír Zaorálek upozornil na snížení rozpočtu na podporu profesionálních divadel a orchestrů a podporu kulturních aktivit, což může vyústit v ohrožení existence řady kulturních zařízení a souborů, a apeloval na dosažení shody na navýšení rozpočtu kapitoly v těchto ukazatelích. Z hlediska celkového objemu rozpočtu jde přitom o marginální částky.

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Robert Plaga, Ph.D. ocenil, že se požadavky na zvyšování platů ve školství podařilo promítnout do střednědobého rozpočtového výhledu a vláda tak naplňuje své sliby v této oblasti. Zdůraznil, že při rozdělení částky zvýšení platů do tarifní a netarifní složky je třeba hledat vyvážený přístup tak, aby i po zvýšení mělo odměňování motivační funkci, a v kontextu dohody o zvýšení platů zaměstnanců ve veřejných službách a správě navrhl plošné zvýšení tarifních platů pedagogických pracovníků o 1750 Kč, což by pomohlo zejména hůře odměňovaným učitelům. Tato částka není konečná a je určena k další diskusi, promítnout celé zvýšení do tarifní složky platu však není možné, protože by to mimo jiné ohrozilo reformu financování regionálního školství.

Předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství Mgr. František Dobšík upozornil, že takto navržené paušální zvýšení tarifních platů bude v procentním vyjádření představovat zvýšení pouze o 5 až 6 %.

Ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc. připomněl razantní zvýšení objemu prostředků na vodní a lesní hospodářství oproti minulým rokům s tím, že o případném dalším navýšení bude vyjednáváno operativně v závislosti na aktuální situaci.

Místopředseda vlády a ministr průmyslu a obchodu doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA poděkoval ministryni financí za poctivou a důkladnou přípravu rozpočtu a upozornil, že na podporu obnovitelných zdrojů energie je určeno 27 mld. Kč, přičemž tato částka může vzhledem k aktivitám některých aktérů směřujícím k přehodnocení vnitřního výnosového procenta v dalších letech dále stoupat. Dynamicky roste rozpočet na výzkum, vývoj a inovace, klíčová je přitom kvalita a řízení podporovaných priorit, které musí být v souladu s cíli národního rozvojového plánu. Jeho součástí bude i národní rozvojový fond se zdroji dlouhodobého investičního charakteru.

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. vyjádřila spokojenost jí vedeného resortu s předloženým návrhem, který zahrnuje všechny stanovené priority, zejména navýšení důchodů nad rámec zákonné valorizace a zvýšení rodičovského příspěvku. Přestože některé zpracované analýzy naznačují možnost dramatické valorizace životního a existenčního minima, bude vládě navrženo jeho zvýšení jen o inflaci. Prostředky na toto zvýšení jsou již alokovány v rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí. Vzhledem k dohodnutému navýšení platů ve veřejných službách a správě je dohodnuto rovněž další navýšení prostředků určených na sociální služby.

Ministr dopravy JUDr. Vladimír Kremlík uvedl, že ve spolupráci s Ministerstvem financí jsou hledány další formy financování výstavby dopravní infrastruktury na období roku 2021 a let následujících. Součástí je rovněž snaha o reformu podřízených organizací v resortu dopravy.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí JUDr. Alena Schillerová, Ph.D. detailně reagovala na přednesené podněty a připomínky. Konstatovala, že veřejné finance jsou zdravé a jsou dobře připravené na případnou recesi, k níž přitom nemusí dojít. Nelze přitom zaměřovat samostatný státní rozpočet s celkovými veřejnými financemi. I při plánovaném schodku bude vzhledem k ekonomickému růstu nadále docházet ke snižování poměru státního dluhu k HDP.

Předsedající zdůraznil, že návrh rozpočtu obsahuje priority stanovené v Programovém prohlášení vlády. Jedná se o prorůstový rozpočet s investičním zaměřením, který se zaměřuje na prioritní oblast zvyšování důchodů, klade důraz na oblast školství a odměňování pedagogických pracovníků. Rovněž zdravotnictví a sociálním službám je věnována klíčová pozornost a situace v těchto sektorech je nyní bezproblémová.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Sociální partneři vyjadřují podporu návrhu státního rozpočtu ČR na rok 2020, shodli se však na požadavku navýšit platy pedagogických pracovníků o 15 %.

Bod 1.3 Stav čerpání prostředků z fondů EU a příprava nového programového období

Ministryně pro místní rozvoj Ing. Klára Dostálová zdůraznila, že většina programů naplňuje pravidlo $n + 3$ a již bylo písemně potvrzeno přidělení výkonnostní rezervy. Čerpání probíhá bez problémů, ze srovnání zemí $V4 + 4$, které mají obdobný objem prostředků k čerpání, vychází ČR jako jedna z nejúspěšnějších zemí. V rámci přípravy na nové programové období došlo ze strany Senátu Parlamentu ČR ke změně pozice ČR spočívající ve změně klasifikace regionů a vytvoření kategorie přechodových regionů, mezi něž jsou nově řazeny kraje Jihočeský a Vysočina. Dalšími změnami v novém období bude kofinancování ze strany státu ve dvojnásobné výši oproti současnému programovému období nebo možnost přesunu prostředků i mezi jednotlivými fondy. Významným tématem jednání je tzv. tematická koncentrace, která znamená alokaci většiny prostředků do cílů „Inovace“ a „Nízkouhlíková ekonomika“.

Předsedající doplnil, že ČR poskytla již 60 mld. Kč na předfinancování projektů a tyto prostředky prozatím nebyly ze strany jednotlivých ministerstev nárokovány na Evropské komisi. To se projevuje i na hospodaření státního rozpočtu.

Předseda ČMKOS Josef Středula upozornil, že z hlediska celé EU náleží ČR až 22. pozice v čerpání prostředků, a to zejména z důvodu nedostatečného čerpání v několika operačních programech. V těchto případech by mělo být přistoupeno k urychlené realokaci. V objektivních případech by bylo vhodné vyjednat možnost fázování projektů mezi starým a novým obdobím, nepřipustit zhoršení možností pro čerpání a přejít na pravidlo $n + 2$. Pozornost je třeba věnovat i personální situaci vzhledem k souběhu čerpání ze starého období a přípravy na období nové. Některá témata kohezní politiky by se měla promítnout v prioritách českého předsednictví v Radě EU. ČR by se měla také více zaměřit na čerpání prostředků z komunitárních programů a připravit se na očekávaný výpadek prostředků z fondů EU. V otázce předfinancování je nezbytné důsledně posuzovat, které subjekty tento institut skutečně potřebují.

Prezident KZPS ČR Jan Wiesner na PT zdůraznil klíčový význam odblokování certifikace Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a zajištění realokace prostředků na programy s podstatným převisem. Pro příští programové období je pak důležité zejména maximální administrativní zjednodušení podmínek pro čerpání a kontrolu a zaměření operačních programů výhradně na oblast zásadních podmínek, tedy růstu konkurenceschopnosti a ekonomiky, zejména inovace, digitalizaci, dobudování infrastruktury a podobně. Závěrem požádal o pravidelné předkládání stručného strukturovaného přehledu o stavu čerpání prostředků dle jednotlivých výzev a opatření vyplývajících z nečerpání a převisů s cílem projednání a zajištění realokace vzhledem k ukončení možnosti podávání žádostí o realokaci v roce 2020.

Ministryně pro místní rozvoj Ing. Klára Dostálová reagovala na podněty, jež v diskusi zazněly, a poděkovala za náměty pro předsednictví ČR v Radě EU i za důraz kladený na čerpání komunitárních programů.

Místopředseda vlády a ministr průmyslu a obchodu doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA upřesnil aktuální vývoj pozastavené certifikace Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost s tím, že po kontrole auditního orgánu Ministerstva financí budou v dohledné době uvolněny pozastavené prostředky v celkové výši 18 mld. Kč.

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. upozornila, že většina žadatelů je na předfinancování závislá, ať už jde o malé a střední podniky, nebo poskytovatele sociálních služeb, proto je třeba hledat kompromisní řešení. Vzhledem ke stárnutí populace se Ministerstvo práce a sociálních věcí bude snažit získat maximálně možný objem prostředků na výstavbu domovů pro seniory a podobných zařízení.

Viceprezident KZPS ČR Ing. Martin Pýcha požádal o jednání ve věci zapojení oblasti meliorací do digitalizace map.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR bere na vědomí předložený materiál.

Bod 1.4 Vládní návrh dohody RHSD ČR ve smyslu § 320a zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, pro rok 2020

Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. uvedla, že materiál reaguje na žádosti sociálních partnerů na financování projektů na podporu sociálního dialogu uplatněné v souladu s § 320a zákoníku práce. V letošním roce činí celkový objem žádostí 36,8 mil. Kč, tyto prostředky již jsou alokovány v návrhu státního rozpočtu.

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR schvaluje předložený návrh dohody.

Bod 1.5 Odvolání a jmenování vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku

Z á v ě r:

Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR:

- odvolává z funkce vedoucího Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku Ing. Eduarda Muřického;
- jmenuje do funkce vedoucí Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku Ing. Silvanu Jirotkovou, náměstkyni ministra průmyslu a obchodu.

Bod 2 Různé

Předseda ČMKOS Josef Středula požádal předsedajícího o podporu návrhu novely zákoníku práce, na jejímž obsahu se dohodli zástupci odborů i zaměstnavatelů. Jedním z klíčových bodů novely je odškodňování pracovních úrazů. Ředitelka sekce zaměstnavatelské SP ČR JUDr. Jitka Hejduková potvrdila tripartitní shodu a specifikovala obsah novely. Kromě oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci návrh obsahuje úpravu prekluze, doručování a problematiky zaručené mzdy. Ministryně práce a sociálních věcí Dipl.-Pol. Jana Maláčová, MSc. doplnila, že smyslem diskuse v rámci vládní koalice je uzavření písemné koaliční dohody, v níž se koaliční strany zaručí, že kromě dohodnutých bodů nebudou hlasovat pro jiné pozměňovací návrhy.

Předseda ASO Bohumír Dufek avizoval znovuotevření tématu zařazování volných pracovních míst do Režimu Ukrajina pod podmínkou nabízené mzdy ve výši 1,2 násobku zaručené mzdy na příštím jednání Předsednictva RHSD ČR.

Vzhledem k projednání všech bodů programu 150. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR poděkoval předsedající účastníkům Plenární schůze a její jednání ukončil.

Zpracoval:
Mgr. David Kadečka
výkonný sekretář
RHSD ČR

Ing. Andrej Babiš
předseda vlády ČR
a předseda RHSD ČR